

**RELUAREA URMĂRIII PENALE
DUPĂ SUSPENDARE ȘI SUSPENDAREA
CONDIȚIONATĂ A ACESTEIA**

Valeriu BODEAN

CZU: 343.123

valeriu.bodean@gmail.com

Potrivit reglementărilor Legii procesuale penale naționale, în cursul urmăririi penale pot avea loc situații când nu este posibilă adoptarea unei soluții determinante pe caz, fiind acceptată emiterea unei hotărâri de suspendare a investigațiilor penale, această din urmă decizie având un caracter provizoriu și presupunând sistarea temporară a lucrărilor procesuale.

Infra vom aborda unele aspecte legate de reluarea urmăririi penale anume după darea unor ordonanțe de suspendare a acesteia.

Din start e de menționat că avem în față stări distincte de cea în care urmărirea penală este reluată după scoaterea persoanei de urmărire penală, încetarea urmăririi penale sau clasarea cauzei penale, când redeschiderea procesului este guvernată de dispozițiile art. 287 Cod de procedură penală [1], cu obligația procurorului ierarhic superior sau a judecătorului de instrucție de a identifica prezența unui viciu fundamental care afectează decizia precedentă sau de a constata apariția unor fapte noi sau recent descoperite, aceste două motive justificând excepția de respectare a principiului *ne bis in idem*, desfășurat în textul alin. (1) art. 22 Cod de procedură penală.

Suspendarea urmăririi penale însă nu presupune o analiză și o interpretare a ansamblului probatoriu, pe care s-ar întemeia opinia procurorului cu privire la necesitatea închiderii definitive a unei proceduri penale, ci este un instrument legal de lăsare de către procuror a unei cauze penale în nelucrare, pe anumite temeuri și pentru un anumit termen, fix sau imprecis.

Așadar, art. 287¹ Cod de procedură penală stabilește temeurile exhaustive, modul și termenul de suspendare a urmăririi penale, la alin. (1) al acestui articol fiind indicate cinci temeuri care împiedică continuarea și terminarea ei, iar la alin. (3) mai fiind arătat încă un temei special pentru care se poate proceda la suspendarea urmăririi penale.

Cert este că, în toate cazurile, unicul subiect procesual abilitat cu atribuția de suspendare a urmăririi penale este procurorul care o conduce sau, după caz, o exercită nemijlocit.

E de notat că reluarea urmăririi penale după suspendare parcurge o procedură asemănătoare ca și suspendarea, doar că în derulare inversă.

În mod normal, reluarea urmăririi penale se dispune de către subiectul care a hotărât asupra suspendării – procurorul, din oficiu sau în urma propunerii scrise, înaintată de către ofițerul de urmărire penală.

În asemenea caz, călăuzindu-se de dispozițiile din cuprinsul art. 287³ Cod de procedură penală, procurorul de caz emite o ordonanță motivată, la propunerea organului de urmărire penală sau din oficiu, după ce au dispărut motivele suspendării sau a devenit necesară efectuarea unor acțiuni de urmărire penală, stabilind și termenul urmăririi penale.

Aici însă e de menționat dreptul procurorului ierarhic superior de a relua urmărirea penală, fie în urma examinării unor plângeri în ordinea art. 299¹ Cod de procedură penală, constatând că nu au existat temeiuri pentru suspendare, fie atunci când acele temeiuri au dispărut și a devenit necesară efectuarea unor acțiuni de urmărire penală, însă procurorul, care a dispus anterior suspendarea, lipsește (a fost transferat într-o altă procuratură, a demisionat, se află în concediu etc.).

În asemenea împrejurări, reluarea urmăririi penale este precedată de soluția de *anulare a ordonanței de suspendare a urmăririi penale*, fiind utilizate pârghiile procesuale de la art. 53¹ alin. (2) lit. a), d) și f), combinate, după caz, cu cele de la art. 299¹ alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală.

În opinia noastră, utilizarea acestui procedeu de *anulare* este perfect argumentată, or procurorul ierarhic superior nu își reține cauza în gestiune proprie, intervenind, în calitate de un observator cu funcții de control, în decizia anulabilă a altui procuror.

O altă instituție procesuală, cu valențe intermediare, temporare, este cea de suspendare condiționată a urmăririi penale, în condițiile indicate la art. 510-511 Cod de procedură penală.

Fiind o expresie a dreptului discreționar al procurorului, suspendarea condiționată a urmăririi penale, până în anul 2003 necunoscută în practicile penale naționale, este și până acum aplicată neuniform și

inconstant. O analiză statistică a numărului de ordonanțe de suspendare condiționată dispuse de către procurori în perioada anilor 2004-2019, ne demonstrează lipsa unei tendințe clare în utilizarea de către procurori a acestui instrument procedural. Astfel, dacă în anul 2004, procurorii au dispus suspendarea condiționată a urmăririi penale în 246 de cazuri, în anul 2005 – în 660 de cazuri, atunci în anii 2018 - 2019 au fost raportate 91 și, respectiv, 81 de suspendări condiționate [2].

Pot fi doar presupuse adevăratele motive de neaplicare de către procurori a respectivelor dispoziții procesuale (ca de exemplu, dorința de raportare grabnică a finalizării urmăririi penale, acesta fiind un indicator statistic important al activității), dar făcând abstracție de el, constatăm doar existența unui gol în reglementarea algoritmului acțiunilor procurorului la expirarea termenului de suspendare condiționată.

Așadar, potrivit dispozițiilor din cuprinsul art. 512 Cod de procedură penală, după expirarea termenului de suspendare condiționată a urmăririi penale procurorul are două soluții:

- prin ordonanță, liberează persoana de răspundere penală, dacă în termenul de suspendare condiționată a urmăririi penale, învinuitul a respectat condițiile stabilite de către procuror sau
- trimite cauza în judecată cu rechizitoriu în ordinea generală, atunci când învinuitul nu a respectat condițiile stabilite de procuror.

Se consideră că în cazul când învinuitul „încalcă obligațiile stabilite, procurorul poate relua urmărirea dată cu transmiterea cauzei în instanță în ordinea generală” [3, p. 1278].

Pe de altă parte, potrivit practicii existente, urmare a interpretării formale restrictive a dispozițiilor procesuale, emiterea ordonanței de liberare a persoanei de răspundere penală nu este precedată de reluarea urmăririi penale.

Considerăm însă că, odată ce urmărirea penală a fost suspendată condiționat, procurorul nu poate întreprinde nicio acțiune procesuală pe caz, astfel încât verificarea respectării de către învinuit a condițiilor stabilite de procuror trebuie precedată neapărat de reluarea urmăririi penale, dat fiind că aceste *verificări* implică efectuarea mai multor acțiuni, cum ar fi audierea martorilor, ridicarea și anexarea unor documente la dosar etc.

În context, am considera oportună operarea unor modificări în textul art. 512 Cod de procedură penală, astfel încât, la expirarea termenului suspendării condiționate, procurorul să fie obligat să reia urmărirea, după care să efectueze verificările necesare, pentru ca, într-un final, să dispună una din soluțiile de terminare a urmăririi penale.

Referințe:

1. Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122 din 14.03.2003. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2013, nr.258-251.
2. Rapoarte publice de activitate a Procuraturii Republicii Moldova. [Accesat 24.08.2020] Disponibil: <http://procuratura.md/md/d2004/>.
3. DOLEA, Ig. *Codul de procedură penală al Republicii Moldova: (comentariu aplicativ): Textul cu modificările legislative operate până la 1 mai 2020*. Chișinău: Cartea juridică, 2020. 1408 p. ISBN 978-9975-3418-0-6.